

Warszawska Szkoła Doktorska Nauk Ścisłych i BioMedycznych [Warsaw-4-PhD]

Wykład specjalizacyjny

Podstawy Chemii Fizycznej V: ELEKTROCHEMIA

30 godz., 3 ECTS

Instytut Chemii Fizycznej PAN
Kasprzaka 44/52, Warszawa
Bud. 9, Aula

Środy, 12:00 – 13:30

11 października 2023 – 21 lutego 2024

Wojciech Nogala
wnogala@ichf.edu.pl
tel. 22 343 3375

Program:

1. Elektrochemia i jej zastosowania

Elektroliza przemysłowa i elektrosynteza. Elektrochemiczne otrzymywanie metali. Elektrorafinacja. Powłoki galwaniczne. Magazynowanie energii. Baterie i akumulatory. Ogniwa paliwowe. Superkondensatory. Czujniki elektrochemiczne.

2. Ogniwa elektrochemiczne, termodynamika i potencjały

Ogniwa elektrochemiczne. Elektrolizer. Ogniwo galwaniczne. Ogniwo stężeniowe. Odwracalność procesów elektrodowych. Stan równowagi. Termodynamika. Potencjały faz i granic międzyfazowych. Potencjał elektryczny, chemiczny i elektrochemiczny. Potencjał Galvaniego. Półogniwa i reakcje półwkowe. Równanie Nernsta. Potencjał formalny. Potencjał dyfuzyjny. Przewodnictwo jonowe. Liczby przenoszenia. Potencjał złącza ciekłego. Pomiar różnicy potencjałów.

3. Złącza spolaryzowane i elektrody

Klasyfikacja elektrod. Polaryzowalność. Znaki i konwencja graficzna. Elektrody odniesienia – kalibracja i konserwacja. Elektrody jonoselektywne. Prawa elektrolizy Faradaya.

4. Podwójna warstwa elektryczna (EDL)

ładunek powierzchniowy. Pojemność. Prąd ładowania. Elektroda porowata – współczynnik szorstkości. Warstwa rozmyta. Energia powierzchniowa. Pojemność różniczkowa. Krzywe elektrokapilarne. Struktura EDL - model Helmholtza, teoria Gouya-Chapmana, modyfikacja Sterna. Wpływ EDL na procesy elektrodowe. Koloidy i zjawiska elektrokinetyczne (elektroforeza, elektroosmoza). Potencjał elektrokinetyczny.

5. Transport masy (I)

Dyfuzja liniowa i sferyczna. Migracja. Konwekcja. Transport mieszany.

6. Transport masy (II)

Elektrolit podstawowy (pomocniczy). Stan stacjonarny. Proces elektrodowy limitowany dyfuzją. Warstwa dyfuzyjna. Mikroelektrody. Układ mikroelektrod. Prawa Ficka. Układy hydrodynamiczne - wirująca elektroda dyskowa, układy mikroprzepływowe, elektroda kapiąca. Dyfuzja jako proces stochastyczny.

7. Mechanizm i kinetyka procesów przeniesienia ładunku

Mechanizm przeniesienia ładunku w układach homogenicznych – teoria Marcusa. Kinetyka przeniesienia ładunku w układach heterogenicznych. Wykres Tafela. Procesy elektrodowe nieodwracalne i kwazi-odwracalne. Równanie Butlera-Volmera. Współczynnik symetrii. Prąd wymiany. Czynniki wpływające na kinetykę przeniesienia ładunku. Tunelowanie.

8. Podstawy badania procesów elektrodowych

Obwody elektryczne. Stała czasowa układu. Trójelektrodowe naczynie elektrochemiczne. Pomiar w stanie równowagi i przy zaburzonej równowadze. Kontrola potencjału elektrody – potencjostat. Kompensacja spadków omowych. Bipotencjostat – wirująca elektroda dyskowa z pierścieniem, elektrody grzebieniowe, układy generator-kolektor. Kontrola prądu – galwanostat. Pomiar niskoprądowy. Nabór danych. Materiały elektrodowe – przygotowanie i czyszczenie. Odtlenianie.

9. Techniki elektroanalityczne z wykorzystaniem skokowej zmiany potencjału lub prądu

Chronoamperometria (równanie Cottrella, mikroelektrody – prąd stacjonarny). Woltametria pulsowa (związki kompleksowe, procesy nieodwracalne, układy wieloskładnikowe, wielokrotne przeniesienie ładunku). Chronokulometria (adsorpcja depolaryzatora, pojemność EDL). Chronopotencjometria. Badania baterii i ogniw paliwowych. Elektrosynteza.

10. Techniki pulsowe i polarografia

Wisząca elektroda rtęciowa. Kapiąca elektroda rtęciowa. Równanie Ilkovic. Woltametria schodkowa (SV). Woltametria pulsowa (NPV). Woltametria z odwróconym pulsem (RPV). Różnicowa woltametria pulsowa (DPV). Woltametria fali kwadratowej (SWW). Woltametria stripingowa – oznaczanie jonów metali ciężkich.

11. Woltametria cykliczna (CV) I

Elektrody płaskie i mikroelektrody. Układy odwracalne, nieodwracalne i kwazi-odwracalne. Wpływ EDL i nieskompensowanego oporu. Szybkość polaryzacji. Układy wieloskładnikowe i wielokrotne przeniesienie elektronu.

12. Woltametria cykliczna (CV) II

Złącza ciekłe. Liniowe i schodkowe przemiatawanie potencjałem. Adsorpcja depolaryzatora. Sprzężone reakcje homogeniczne. Elektrokataliza. Wirująca elektroda dyskowa z pierścieniem. Elektrody grzebieniowe (generator-kolektor).

13. Techniki zmiennoprądowe

Aparatura. Napięcie zmienne. Elementy obwodów zmiennoprądowych. Impedancja. Elektrochemiczna „spektroskopia” impedancyjna. Składowe obwodów zastępczych. Interpretacja impedancji. Pomiary kinetyki procesów elektrodowych. Impedancja transportu masy. Woltametria zmiennoprądowa.

14. Skaningowa mikroskopia elektrochemiczna (SECM) i inne techniki badania procesów elektrodowych

Podstawy. Aparatura. Sposoby zastosowania. Pomiary szybkości reakcji heterogenicznych i homogenicznych. Obrazowanie. Modyfikacja powierzchni. Mikroskopia przewodnictwa jonowego (SICM), mikroskopia ze skanującym naczyniem elektrochemicznym (SECCM). Spektroskopie. Mikrogravimetria piezoelektryczna. Spektrometria mas, etc.

15. Korozja metali i zapobieganie

Korozja globalna i lokalna, atmosferyczna, galwaniczna, wżerowa. Teoria potencjału mieszanego. Potencjał korozyjny. Diagram stopnia utlenienia (Diagram Pourbaix). Termodynamika i kinetyka. Pomiary elektrochemiczne korozji. Pasywacja. Ochrona katodowa.